

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar til júlí 2003

Nú liggja fyrir tölur um greiðsluafkomu ríkissjóðs fyrir fyrstu sjö mánuði ársins. Þessar tölur sýna sjóðhreyfingar og eru því ekki samanburðarhæfar við ríkisreikning eða fjárlög ársins sem eru sett fram á rekstrargrunni.

Greiðsluafkoma. Handbært fé frá rekstri var neikvætt um 15,4 milljarða króna, samanborið við 13,7 milljarða neikvæða stöðu á sama tíma í fyrra. Fjármunahreyfingar voru hins vegar jákvæðar um 17,2 milljarða króna í ár sem er 11 milljörðum betri staða en í fyrra. Jákvæðari staða skýrist nær alfarið af sölu á hlutabréfum ríkisins í Landsbanka Íslands, Búnaðarbanka Íslands og Íslenskum aðalverktökum. Þessi þróun hefur skilað sér í viðsnúningi á stöðu ríkissjóðs þar sem hreinn lánsfjárfnuður ríkissjóðs reyndist jákvæður um 1,8 milljarða króna á fyrstu sjö mánuðum ársins 2003 samanborið við 7,5 milljarða neikvæða stöðu á sama tíma í fyrra.

Tekjur. Heildartekjur ríkissjóðs námu um 147,5 milljörðum króna og hækkuðu um tæpan 16,1 milljarð króna frá árinu á undan, eða um 12,2%. Skýringin á þessum mismun felst fyrst og fremst í auknum tekjum af sölu hlutabréfa ríkisins. Þar af námu skatttekjur ríkissjóðs um 124,4 milljörðum króna og hækkuðu um 5,2% frá sama tíma í fyrra sem jafngildir um 3,4% raunhækkun á milli ára. Innheimtir tekjuskattar einstaklinga námu um 32,4 milljörðum króna og hækkuðu um 4,3% á milli ára. Innheimta tryggingargjalda jókst mun meira eða um 9,1% á milli ára og nam um 14,3 milljörðum króna. Þessi aukna innheimta skatta af launatekjum einstaklinga, bæði tekjuskatti einstaklinga og tryggingagjalds, endurspeglar hækkun launa sem meðal annars birtist í því að launavísitala Hagstofu Íslands hækkaði um 5,6% á sama tíma. Auk þess sem hækkun tryggingagjaldsins, um ½%, tók gildi í byrjun þessa árs. Innheimta eignaskatta nam tæpum 4,6 milljörðum króna og lækkaði um 15,8%. Þar ber að nefna að eignaskattar einstaklinga og fyrirtækja voru lækkaðir verulega á þessu tímabili, eða um helming. Veigamesta breytingin er hins vegar í almennum veltusköttum sem hækkuðu um 9,4% frá sama tíma í fyrra, eða sem nemur 7,4% að raungildi. Þar munar mestu um 8,9% meiri innheimtu tekna af virðisaukaskatti. Af öðrum óbeinum sköttum má nefna að veruleg aukning var í innheimtu vörugjalda af ökutækjum eða um 54,2% sem stafar fyrst og fremst af auknum innflutningi bifreiða á fyrri hluta ársins. Auk þess jókst innheimta tekna af áfengis- og tóbaksgjaldi talsvert frá sama tíma í fyrra eða um 19,6%, en um þriðjung þeirrar aukningar má rekja til hækkunar á áfengisgjaldi af sterku áfengi og tóbaksgjaldi. Að öllu samanlögðu benda innheimtutölur í júlí til þess að almenn umsvif í efnahagslífinu séu jafnvel meiri en gert var ráð fyrir í síðustu þjóðhagsspá fjármálaráðuneytisins frá apríl sl.

Gjöld. Greidd gjöld nema 150,8 milljörðum króna og hækka um 8,8 milljarða milli ára. Hækkunin skýrist að mestu af greiðslum til heilbrigðismála og almannatrygginga eða um 4 milljarða króna hjá hvorum málaflokki fyrir sig. Þar af hækka greiðslur til sjúkrahúsa og öldrunarstofnana um 3 milljarða. Lífeyrstryggingar og atvinnuleysisbætur hækka samtals um 3,2 milljarða og sjúkratryggingar um 800 m.kr. Þá hækka greiðslur til Vegagerðar um 1,8 milljarða og hækkun til háskóla og framhaldsskóla nemur rúmum 1 milljarði króna. Á móti vegur að vaxtagreiðslur lækka um 3,2 milljarða milli ára, einkum þar sem stór flokkur spariskírteina var á gjalddaga í apríl 2002. Einnig lækka greiðslur til stjórnsýslunnar og landbúnaðarmála um samtals 900 m.kr. Aðrar breytingar milli ára eru minni.

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar-júlí (Í milljónum króna)

	1999	2000	2001	2002	2003
Innheimtar tekjur.....	102.725	114.186	122.986	131.399	147.465
- Söluhagn. af hlutabr. og eignahl.....	-395	0	3	-3.175	-12.059
Greidd gjöld.....	101.315	106.709	128.231	141.957	150.807
Handbært fé frá rekstri.....	1.015	7.478	-5.246	-13.733	-15.401
Fjármunahreyfingar.....	476	1.325	-2.364	6.213	17.206
Hreinn lánsfjárfnuður.....	1.492	8.803	-7.612	-7.520	1.805

Afborganir lána.....	-18.163	-26.399	-22.045	-19.877	-18.021
Innanlands.....	-8.492	-12.909	-7.292	-9.737	-5.612
Erlendis.....	-9.671	-13.490	-14.753	-10.140	-12.409
Greiðslur til LSR og LH.....	-1.084	-3.500	-8.750	-5.250	-4.375
Lánsfjárfjöfnuður. brúttó.....	-17.755	-21.094	-38.408	-32.647	-20.591
Lántökur.....	10.738	18.855	31.859	30.324	24.245
Innanlands.....	1.666	2.369	11.037	12.370	22.868
Erlendis.....	9.072	16.486	20.822	17.954	1.377
Greiðsluafkoma ríkissjóðs.....	-7.016	-2.242	-6.547	-2.323	3.654

Lánamál. Lántökur námu 24 milljörðum króna en afborganir voru 18 milljarðar. Erlend skammtímalán voru greidd niður um 12,4 milljarða króna og spariskirteini um 5,6 milljarða. Á móti vegur aukin lántaka í innlendum skammtímalánum. eða um 23 milljarða króna. Þá voru greiddir 4,4 milljarðar króna til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins í því skyni að lækka framtíðarskuldbindingar ríkissjóðs

Tekjur ríkissjóðs janúar-júlí (í milljónum króna)

	Breyting frá fyrra ári. %						
	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
Skatttekjur í heild.....	113.680	118.212	124.411	11,6	7,0	4,0	5,2
Skattar á tekjur og hagnað.....	38.291	40.344	40.677	26,1	18,6	5,4	0,8
Tekjuskattur einstaklinga.....	27.172	31.019	32.363	23,0	13,3	14,2	4,3
Tekjuskattur lögaðila.....	6.110	3.607	2.525	23,3	36,1	-41,0	-30,0
Skattur á fjármagnstekjur.....	5.009	5.718	5.789	54,3	31,3	14,2	1,2
Tryggingagjöld.....	12.040	13.080	14.266	8,1	9,6	8,6	9,1
Eignarskattar.....	5.640	5.514	4.645	7,7	12,5	-2,2	-15,8
Skattar á vöru og þjónustu.....	57.467	59.273	64.822	5,7	-0,6	3,1	9,4
Virðisaukaskattur.....	36.407	38.474	41.908	9,0	1,2	5,7	8,9
Aðrir óbeinir skattar.....	21.061	20.799	22.914	0,7	-3,5	-1,2	10,2
Par af:							
Vörugjöld af ökutækjum.....	1.957	1.686	2.600	-9,6	-40,1	-13,9	54,2
Vörugjöld af bensíni.....	4.370	4.198	4.191	7,6	1,8	-3,9	-0,2
Þungaskattur.....	2.896	2.728	2.760	4,2	7,3	-5,8	1,2
Áfengisgjald og tóbaksgjald.....	4.749	4.733	5.660	2,9	-3,9	-0,3	19,6
Annað.....	7.089	7.192	7.449	-0,7	7,1	1,5	3,6
Aðrir skattar.....	242	262	254	95,7	33,0	8,3	-3,1
Aðrar tekjur.....	9.305	13.187	23.054	5,5	17,6	41,7	74,8
Tekjur alls.....	122.986	131.399	147.465	11,2	7,7	6,8	12,2

Gjöld ríkissjóðs janúar-júlí

(Í milljónum króna)

	Breyting frá fyrra ári, %						
	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>
Almenn mál ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	13.881	15.675	15.981	15,3	9,5	12,9	1,9
Almenn opinber mál,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	7.766	9.122	8.916	15,1	8,7	17,5	-2,3
Löggæsla og öryggismál,,,,,,,,,,,,,,,,	6.118	6.552	7.065	15,7	10,5	7,1	7,8
Félagsmál ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	74.539	83.982	93.545	-1,8	19,1	12,7	11,4
Þar af: Fræðslu- og menningarmál,,,,,	17.362	19.311	20.696	8,5	15,9	11,2	7,2
Heilbrigðismál,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	30.878	35.534	39.568	6,1	17,3	15,1	11,4
Almannatryggingamál,,,,,,,,,,,,,	21.981	24.097	27.828	-19,2	25,4	9,6	15,5
Atvinnumál ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	20.176	21.366	22.570	4,8	23,0	5,9	5,6
Þar af: Landbúnaðarmál,,,,,,,,,,,,,,,,	6.489	6.854	6.419	1,1	24,8	5,6	-6,3
Samgöngumál,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	8.581	9.236	10.536	6,5	25,6	7,6	14,1
Vaxtagreiðslur ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	13.470	14.522	11.278	38,6	22,5	7,8	-22,3
Aðrar greiðslur ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	6.164	6.413	7.433	34,0	53,2	4,0	15,9
Greiðslur alls ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	128.231	141.957	150.807	5,3	20,2	10,7	6,2